

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/178/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116215777
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3116215777.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobkýň: 1/ Y. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., G. XX, 2/ Y. I., nar. XX.XX.XXXX, U., G. 10, obe zastúpené: Advokátska kancelária JUDr. M. Mareková, s.r.o., so sídlom Trenčín, Zábľatská 28, IČO: 47 241 098, proti žalovaným: 1/ Mesto Trenčín, so sídlom Trenčín, Mierové námestie 2, IČO: 00 312 037, 2/ Q. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., G. XX, zastúpený: C. I., bytom U., I. T. XX, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, o odvolaní žalobkyne 1/ a o odvolaní žalobkyne 2/ proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 24C/236/2016-236 zo dňa 21. marca 2018, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .
- II. Žalovaným 1/,2/ nárok náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu č. 304/2016 uzatvorenej medzi žalovanými 1/ a 2/ dňa 19.08.2016. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaným 1/,2/ nárok na ich náhradu nepriznáva.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyne sa domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu č. XXX/XXXX uzatvorenej medzi žalovanými 1/ a 2/ dňa 19.08.2016 na prevod nehnuteľností: bytu č. X v bytovom dome súp.č. XXXX vchod XX v k.ú. Trenčín, G. č. XXXX/XX spolu s podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu vo veľkosti XX/XXXX k celku a pozemku parc.č. XXXX/X vo výmere 538m²- zast. plochy a nádvoria vo veľkosti XX/XXXX k celku vedených na LV č. XXXX Okresným úradom Trenčín pod V 5312/2016 (ďalej len „byt“). Žalobkyne tvrdili, že sú spoločnými nájomcami tohto bytu, bývajú v ňom a užívajú ho od roku 1986 na základe užívacieho práva, ktoré vzniklo podľa Občianskeho zákonníka platného v tom čase, pričom byt patril do 22.08.2016 žalovanému 1/. Žalovaný 1/ uzatvoril dňa 19.08.2016 so žalovaným 2/ ako nájomcom kúpnu zmluvu na predmetný byt, ale byt sa mal predať aj im, ako spoločným nájomníckam tohto bytu. Svoj nájomný vzťah odvodzovali od užívania bytu od roku 1986, kedy sa nastťahovali k vtedajšiemu užívateľovi bytu I. I., a to žalobkyňa 1/ ako jeho družka s 3 -mi deťmi a jedným z detí bola žalobkyňa 2/. S druhom I. I. žalobkyňa 1/ žila od roku 1971, kedy sa k nemu prisťahovala z bytu vo vlastníctve žalovaného 1/ č. X v byt. dome súp. č. XXXX na D. ul.č. X., U. a preto žalobkyniam vzniklo právo osobného užívania bytu na G. č. XX. V roku 1988 žalobkyňa 1/ začala žiť so žalovaným 2/ a I. I. sa presťahoval do bytu S. R. na T. č. XXXX/X v U. a v roku 1989 došlo k administratívne usporiadaniu osobného užívania tak, že byt č. X na G. ul.č. XXXX/XX bol pridelený v rámci 3-výmeny bytov žalovanému 2/. Za účinnosti Občianskeho zákonníka ku dňu 17.01.1990, kedy bola schválená 3-výmena bytov vznikol žalobkyniam 1/ a 2/ odvodený právny titul -právo bývania členov domácnosti užívateľa/ nájomcu, ktoré bolo viazané na existenciu platného právneho vzťahu nájomcu a

toto právo sa zmenilo od 01.01.1992 na spoločný nájom. Žalovaný 1/ mal za to, že výlučným nájomcom bytu je iba žalovaný 2/ a vychádzal z rozhodnutia Okresného súdu v Trenčíne sp.zn.12C/206/2009, ktorým bolo žalobkyni 1/ v roku 2010 zrušené právo spoločného nájmu bytu, z titulu vzniku nájmu uzatvorením manželstva dňa 09.11.1990 a jeho zániku rozvodom ku dňu 26.11.2008. Plný nájom za predmetný byt uhrádzala výlučne žalobkyňa 1/ od roku 1986 do 11/2008 a žalovaný 2/ začal platiť nájom za byt až po rozvode. Ako dôkazy žalobkyne predložili potvrdenie MÚ Trenčín č. P 155/2016 zo dňa 01.08.2016, rozhodnutie o schválení výmeny bytov a LV č. XXXX, potvrdenia o platbách za byt, rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k.12C/206/2009-44 zo dňa 8.3.2010, korešpondenciu s Mestom Trenčín a navrhli vykonať i výsluch strán. Žalovaný 1/ žiadal žalobu zamietnuť, za výlučného nájomcu bytu na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Trenčín sp.zn. 12C/206/2009, právoplatného dňa 4.5.2010, považoval žalovaného 2/. Pri predaji bytu žalovanému 2/ dodržal všetky podmienky ustanovené zákonom č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Žalovaný 2/ žiadal žalobu zamietnuť s poukazom na to, že rozhodnutie súdu, ktorým bol zrušený nájom predmetného bytu a určenie žalovaného 2/ za ďalšieho nájomcu s povinnosťou žalobkyne 1/ byt vypratať vytvorilo prekážku veci rozhodnutej a žalobkyňa 1/ nie je oprávnená domáhať sa z titulu nájomcu kúpy bytu, keďže jeho nájomníčkou nie je. K podaniu žaloby chýba žalobkyniam 1/ a 2/ právna legitimácia. Žalobkyni 1/ bolo ponúknutých niekoľko bytov na presťahovanie sa, čo neakceptovala a žalobkyňa 2/ zdedila byt po svojom otcovi I. I..

3. Súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 137 písm. c/, § 230 CSP, § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, vykonal dokazovanie oboznámením sa listinnými dôkazmi v spise a konštatoval, že nárok žalobkyň 1/ a 2/ domáhať sa vyslovenia absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 19.08.2016, ktorou žalovaný 1/ previedol byt na žalovaného 2/ je bezzákladný. Na žalovanom určení nie je daný žiaden naliehavý právny záujem tak, ako ho predpokladá ust. § 137 písm.c/ CSP, pretože medzi stranami niet stavu právnej neistoty. Z výpisu z LV č. 6374 v k.ú. Trenčín je nepochybné, že žalovaný 2/ je vlastníkom sporného bytu titulom kúpy pod V XXXX/XX, kúpna zmluva č. 304/2016, ktorý na neho previedol jeho vtedajší vlastníak - žalovaný 1/. Žalovaný 1/ bol oprávnený previesť kúpnu zmluvou do vlastníctva sporný byt a podiel na spoločných častiach a zariadeniach bytu a pozemku iba jeho nájomcovi, ktorými bol v čase zatvorenia tejto zmluvy výlučne žalovaný 2/ a to na základe právoplatného (dňom 04.05.2010) rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k.12C/206/2009-44 zo dňa 08.03.2010. Otázka nájomného vzťahu pred uzatvorením kúpnej zmluvy na tento byt bola predmetom rozhodovacej činnosti súdu v konaní vo veci sp.zn. 12C/206/2009, ktoré sa skončilo právoplatným súdnym rozhodnutím; a v rámci ktorého sa nepochybné skúmalo to, akým spôsobom a komu vzniklo právo spoločného nájmu k bytu. Z obsahu tohto rozhodnutia je nepochybné, že išlo o spoločný nájom bytu manželmi - žalobkyňou 1/ a žalovaným 2/, pričom žalobkyňa 2/ mala po celý čas iba právne postavenie spoluživúcej osoby, odvodenej od práva bývania svojej matky - žalobkyne 1/. Na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy žalobkyniam 1/ a 2/ chýba aktívna vecná legitimácia, lebo nie sú nositeľkami práva, ktorého sa domáhajú- nájomníčkami sporného bytu. Právoplatným rozhodnutím súdu vo veci sp.zn. 12C/206/2009 bol za výlučného nájomcu bytu určený žalovaný 2/ a žalobkyňa 1/ má právo predmetný byt so spoluživúcimi osobami užívať iba do 15 dní od poskytnutia náhradného bytu. Súd je právoplatným rozhodnutím viazaný a nemôže preskúmať okolnosti, ktoré viedli k tomuto rozhodnutiu, ani vec samu znova. Súd nezistil žiadne právne dôvody, pre ktoré by mala byť predmetná kúpna zmluva absolútne neplatná a žalobu ako nedôvodnú zamietol. Ďalšie navrhnuté dôkazy súd prvej inštancie nevykonával pre ich nehospodárnosť. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP. Žalovaní 1/ a2/ mali vo veci plný úspech, avšak trov si neuplatnili, preto im súd žiadne nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa 1/ a namietala porušenie jej procesných práv v takom rozsahu, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, nakoľko na ich zabezpečenie bolo potrebné zaviazat žalovaného 1/ z dôvodu ich nedostupnosti pre žalobkyňu 2/. Rozhodnutie neobsahuje žiadne samostatné posúdenie uplatňovaného nároku na vznik nájomného práva, nie je voči žalobkyni 1/ riadne odôvodnené, a preto je nepreskúmateľné. Žiadala, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobe vyhovie. Uviedla, že súd prvej inštancie nepripustil vykonanie žiadneho dôkazu, uvedeného v žalobe, a bez zistenia skutkového stavu veci žalobu zamietol. Rozsudok, ktorým bolo žalobkyni 1/ zrušené právo užívania bytu po rozvode manželstva, nie je prekážkou právoplatne rozsúdenej veci v zmysle § 159 ods. 3 OSP. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/115/2016 zo

dňa 28.06.2017, ktorý sa zaoberal otázkou prekážky veci právoplatne rozhodnutej. Pojem tá istá vec charakterizujú znaky vzťahujúce sa na účastníkov konania (musí ísť o tých istých účastníkov alebo ich právnych nástupcov ako vo veci, ktorá bola právoplatne rozhodnutá) a na predmet konania, keďže musí ísť o rovnaký predmet konania ako vo veci, ktorá bola právoplatne rozhodnutá. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený. Je potrebné sa zaoberať tým, či v novom konaní žalobca zakladá svoj nárok na tvrdení určitého skutkového deja a či tento skutkový dej je alebo nie je totožný s tým, čo bolo tvrdené a prejednávané v právoplatne skončenom konaní. Rozsudok súdu prvej inštancie neobsahuje ani vo výroku fakt, že žaloba sa zamietla z titulu právoplatne veci rozhodnutej. Rozsudok sp.zn. 12C/206/2009 z 08.03.2010, ktorého stranami boli žalobkyňa 1/ a žalovaný 2/ nie je vykonateľný, pretože žalovaný 2/ nenašiel pre žalobkyňu žiadne bývanie, čo je podstatou tohto sporu. Okrem toho rozsudok o zrušení spoločného nájmu bytu sa nedotýka žalovaného 1/, tento nie je rozsudkom viazaný a pre uzavretie zmluvy nemohol byť záväzný. Poukázala na svoje skutkové tvrdenia uvedené v žalobe ohľadom vzniku nájomného vzťahu k predmetnému bytu. Súd sa nevysporiadal s otázkou schválenia výmeny bytu. Taktiež sa nevysporiadal s navrhovanými dôkazmi - rozhodnutie o pridelení bytu žalobkyni 1/, rozhodnutie o odovzdaní bytu pri presťahovaní do sporného bytu, spisovú zložku k spornému bytu, ako bol tento byt pridelený do užívania a kto bol v byte prihlásený, kto uhrádzal nájomné a poplatky za služby spojené s bývaním. Súd prvej inštancie sa teda vecou nezaoberal v dostatočnom rozsahu.

5. Proti uvedenému rozsudku podala včas odvolanie aj žalobkyňa 2/, v ktorom namietala porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, skutočnosť, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, nakoľko na ich zabezpečenie bolo potrebné zaviazat' žalovaného 1/ z dôvodu nedostupnosti žalobkyni 2/, nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Rozhodnutie neobsahuje žiadne samostatné posúdenie uplatňovaného nároku na vznik nájomného práva voči žalobkyni 2/, teda nie je odôvodnené. Súd prvej inštancie vo veci odmietol konať. Poukázala na skutkové okolnosti, ktoré uviedla už v žalobe s tým, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s otázkou, že žalobkyni 2/ vznikol spoločný nájom odvodený od I. I. na základe vtedy platných právnych predpisov. Poukázala nato, že plnoletosť dovŕšila až po dni 13.04.2000 a zdôraznila, že o spoločný nájom bytu ide tam, kde má viac osôb k bytu rovnaké práva obmedzené vždy len právom druhého spolunájomcu. Ide o právny stav, nie o faktické spoločné bývanie. Od spoločného nájmu bytu treba odlíšiť situáciu, kedy v byte býva viac osôb (napríklad príslušníci domácnosti), ale nájomcom podľa nájmovej zmluvy je len jedna osoba. V prípade spoločného nájmu bytu má každá zo spoločných nájomcov právo k celému bytu a nielen jeho časti. Žalobkyňa 2/ bola členom domácnosti s užívacím právom roku 1986, keď bol byt pridelený I. I., jej otcovi. Napriek tomu, že bola maloletá, bola členkou domácnosti, byt užívala. Užívacie právo k bytu je právom majetkovým, osobnostným, ktoré požíva zákonnú ochranu, pričom nie je dôležité, že v čase vzniku tohto práva bola maloletá a povinnosti za ňu plnili obaja rodičia. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie. Namietala, že právnej zástupkyňi žalobkyň bolo doručené len jedno vyhotovenie rozsudku

6. Žalovaný 1/ sa k odvolaniam žalobkyne písomne vyjadril tak, že s tvrdeniami, uvedenými v odvolaniach, nesúhlasí. Za jediného nájomcu bytu bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 12C/206/2009 určený žalovaný 2/. Tento rozsudok má priamy dopad na úpravu nájomného vzťahu, pretože žalovaný 1/ sa musel ako vlastník bytu vysporiadať so skutočnosťou, že právoplatným rozhodnutím súdu bol za nájomcu určený žalovaný 2/. Po šiestich rokoch od právoplatnosti tohto rozsudku na základe žiadosti o odkúpenie bytu bol žalovaný 1/ oprávnený umožniť kúpenie bytu do vlastníctva len nájomcovi, teda žalovanému 2/. Pri predaji bytu dodržal všetky podmienky stanovené zákonom, a preto právny úkon uzatvorenia kúpnej zmluvy považuje za platný. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

7. Žalovaný 2/ sa k odvolaniam písomne vyjadril tak, že sa stotožňuje s napadnutým rozsudkom a žiadal, aby odvolací súd potvrdil ako vecne správny. Na základe rozsudku Okresného súdu Trenčín sp.zn. 12C/206/2009 sa stal nájomcom bytu a žalovaný 1/ postupoval podľa zákona, keď mu byt odpredal. Na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy žalobkyniam chýba aktívna vecná legitímácia. Ďalej doplnil skutkové okolnosti ohľadom trojvýmeny bytu v roku 1986.

8. Ďalšie písomné vyjadrenia vo veci podané neboli.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. Procesný postup odvolacieho súdu vyplynul z intertemporálnej úpravy v § 470 ods. 1 CSP (zákon č. 160/2015 Z. z.), ktorým došlo k rekodifikácii predchádzajúceho procesného predpisu - zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s účinnosťou od 1. júla 2016. V zmysle uvedenej úpravy platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobkýň 1./2/ nariaďovať pojednávanie.

11. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

12. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Z obsahu odvolania žalobkýň vyplýva, že s rozsudkom súdu prvej inštancie nesúhlasia z dôvodu, že podľa ich názoru je vo veci daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože sú vo veci aktívne legitimované na podanie predmetnej žaloby (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP) . Ďalej namietali odvolacie dôvody spočívajúce v porušení ich práva na spravodlivý proces, v tom, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, g/ CSP).

17. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP predstavuje transformáciu ústavnoprávnych princípov do civilného sporového konania. V tomto odvolacom dôvode ide o porušenie procesných práv a nie hmotnoprávnych nárokov strán. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

18. V prípade odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP ide o vadu skutkovú, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal.

19. Pri uplatnení odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. g/ CSP (zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené), prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi

preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

20. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

21. V prvom rade, po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 až 4 CSP i rozhodovacej praxi vyšších súdnych autorít. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že súdy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (napr.: rozsudok ESĽP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19.04.1994, č. 16034/90, bod 61). I Ústavný súd SR v tomto smere konštatoval, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (rozhodnutie sp.zn. IV. ÚS 115/03 zo dňa 03.07.2003). Pretože súd prvej inštancie sa riadne vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami a právnymi argumentami strán, uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil, je potom nedôvodná odvolacia argumentácia žalobkýň 1./2/ ohľadne nedostatku odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie.

22. Pokiaľ žalobkyne 1/, 2/ v odvolaní namietajú, že súd prvej inštancie vo veci odmietol konať a rozhodnúť, faktom zostáva, že na základe čl. 46 ods. 1 Ústavy SR sa vyvodzuje zákaz odmietnutia spravodlivosti (denegationis iustitiae). Zákaz odmietnutia spravodlivosti v podobe príkazu rozhodnúť o uplatnenom hmotnom práve strany súdneho konania má svoj základ v požiadavke na poskytnutie účinnej ochrany uplatnenému právu. Povinnosť rozhodnúť znamená vo väčšine prípadov formulovať autoritatívnym spôsobom záväzný názor konajúceho súdu o predmete konkrétneho konania, čo sa prejavuje vo výroku súdneho rozhodnutia ako individuálneho právneho aktu. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR k porušeniu tohto základného práva na súdnu ochranu dochádza vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (I. ÚS 35/98 zo dňa 05.05.1998, II. ÚS 81/01 zo dňa 28.11.2001, III. ÚS 53/09 zo dňa 13.10.2009). Základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa tejto konštantnej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd ale nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v konaní. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04 zo dňa 31.08.2004, I. ÚS 97/97 zo dňa 05.01.2000, II. ÚS 3/97 zo dňa 19.03.1997). Keďže súd prvej inštancie vo veci riadne konal na základe príslušných procesnoprávných predpisov (do 30.06.2016 Občiansky súdny poriadok, od 01.07.2016 Civilný sporový poriadok) a vo veci rozhodol rozsudkom dňa 21.03.2018 (hoci v neprospech žalobkýň 1./2/), nemožno hovoriť o tom, že by odmietol žalobkyniam ako strane sporového konania prístup k spravodlivosti v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

23. Čo sa týka veci samej, súd prvej inštancie žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, kúpnej zmluvy na byt, uzavretej medzi žalovanými 1/ a 2/ dňa 19.08.2016, zamietol z dôvodu, že dospel k záveru o nedostatku vecnej aktívnej legitimácie žalobkýň. Vychádzajúc z obsahu spisu, odôvodnenia napadnutého rozsudku i argumentácie strán v prvoinštančnom i odvolacom konaní, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v tomto smere vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu a dospel k správne právnemu záveru, vo vzťahu k čomu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vzťahujúceho sa k veci samej, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v prvoinštančnom konaní, s ktorým odôvodnením, sa odvolací súd v plnom rozsahu identifikuje (§ 387 ods. 2 CSP).

24. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie, uvádza krajský súd nasledovné :

25. Aktívnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu žalobcu ním uplatnené právo resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existenciou tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009 zo dňa 29.06.2010).

26. Súd prvej inštancie správne vychádzal zo skutočnosti, že žalovaný 2/ je v katastri nehnuteľností evidovaný ako vlastník sporného bytu titulom kúpy kúpnu zmluvou zo dňa 19.08.2016, ktorým na neho vlastnícke právo previedol jeho vtedajší vlastníak - žalovaný 1/. Žalovaný 1/ ako mesto bol nepochybne podľa § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy oprávnený previesť kúpnu zmluvou do vlastníctva sporný byt a podiel na spoločných častiach a zariadeniach bytu a pozemku iba jeho nájomcovi (túto skutočnosť strany ani nerozporovali). Súd prvej inštancie následne riešil prejudiciálnu otázku, kto bol nájomcom bytu v čase uzatvorenia spornej kúpnej zmluvy a dospel k záveru, že ním bol len a výlučne žalovaný 2/, vychádzajúc pritom z právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k.12C/206/2009-44 zo dňa 08.03.2010. Uvedeným rozsudkom bolo žalobkyni 1/ a žalovanému 2/ zrušené právo spoločného nájmu bytu a za ďalšieho nájomcu bol určený žalovaný 2/. Žalobkyni 1/ bolo uložené vysťahovať sa z bytu a vypratať ho v lehote 15 dní od zabezpečenia náhradného bytu. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04.05.2010. V konaní nebolo zistené (a ani stranami tvrdené), že by tento rozsudok bol následne na základe riadneho či mimoriadneho opravného prostriedku zrušený alebo zmenený. Žalobkyne svoj nárok odvodzovali výlučne na základe skutkových okolností, ktoré nastali pred vydaním predmetného rozsudku súdu a tvrdili, že sú na základe týchto okolností naďalej nájomkyňami sporného bytu.

27. Odvolací súd pripomína, že podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR, publikovaného pod č. R 40/2013 (sp.zn. 1Cdo/44/2010 zo dňa 31.01.2012), pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má súd tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný skorším rozhodnutím. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze II. ÚS 349/09 z 20.01.2010 zdôraznil, že vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z ustanovenia § 135 ods. 2 O.s.p. (pozn. teraz § 194 ods. 1,2 CSP), ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní podľa § 159 ods. 2 O.s.p. (pozn. teraz § 193 CSP) všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená a akékoľvek jej „nové“ právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov je neprípustné. Pokiaľ súd spomenutý prejudiciálny účinok ignoruje (nevezme za základ pre svoje rozhodnutie prejudikovaný hmotnoprávny vzťah a rozhodne v rozpore s prejudikovaným hmotnoprávnym vzťahom), nerešpektuje záväzné súdne rozhodnutie a koná v rozpore s ústavou, v zmysle ktorej môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (viď čl. 2 ústavy). Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti.

28. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď za základ riešenia spomínanej prejudiciálnej otázky vzal rozsudok súdu v konaní sp.zn. 12C/206/2009, v rámci ktorého sa skúmalo to, či vôbec, akým spôsobom a komu vzniklo právo spoločného nájmu k bytu. Z výroku tohto rozhodnutia (ktorý je pre strany, t.j. žalobkyňu 1/ a žalovaného 2/ i pre súd /§ 194 ods. 1,2 CSP/ záväzný) vyplýva, že vo vzťahu k bytu išlo o spoločný nájom bytu manželmi (žalobkyňou 1/ a žalovaným 2/), ktorý bol právoplatne daným rozhodnutím zrušený a za ďalšieho nájomcu bol určený výlučne žalovaný 2/. Súd prvej inštancie potom na základe návrhu žalobkyň v tomto súdnom konaní už nebol oprávnený znovu riešiť otázku okruhu subjektov (nájomcov), vzniku a zániku spoločného nájmu

k bytu ani otázku určenia, kto po zrušení spoločného nájmu bytu zostal nájomcom bytu. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že predmetný rozsudok síce nebol priamo sám osebe záväzný pre žalovaného 1/, ktorý nebol stranou v danom konaní, ako správne uvádzajú odvolateľky, avšak tento mal priamy dopad na existenciu a priebeh nájomného vzťahu i na následné uzavretie spornej kúpnej zmluvy, pretože žalovaný 1/ ako vlastník bol v právnom vzťahu len s nájomcom bytu, pričom žalovaný 2/ skutočnosť, že je nájomcom bytu preukázal práve rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k.12C/206/2009-44 zo dňa 08.03.2010. Súd prvej inštancie vzhľadom na vyššie popísané okolnosti tiež správne uzavrel, že žalobkyňa 2/ (ktorá taktiež nebola stranou v konaní sp.zn. 12C/206/2009) mala po celý čas iba právne postavenie spolužívajúcej osoby, odvodenej od práva bývania v tom čase nájomkyne - svojej matky, žalobkyne 1/. I žalobkyňa 2/ si je tejto skutočnosti zrejme vedomá, pretože sama v odvolaní v tejto súvislosti uvádza, že o spoločný nájom bytu ide tam, kde má viac osôb k bytu rovnaké práva obmedzené vždy len právom druhého spolunájomcu s tým, že ide o právny stav, nie o faktické spoločné bývanie. Od spoločného nájmu bytu (napr. medzi manželmi ako v súdnej veci, pozn.) treba i podľa nej odlíšiť situáciu, kedy v byte býva viac osôb ako príslušníci domácnosti.

29. Obe žalobkyne ďalej v tomto smere odvolaniach namietajú, že súd prvej inštancie nevykonal nimi označené dôkazy, v dôsledku čoho nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne vec posúdil právne. Odvolací súd dáva do pozornosti, že pokiaľ súd prvej inštancie dospeje k záveru, že na žalujúcej strane koná ten, kto nie je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok (tzn. nedostatok aktívnej legitímácie a z toho prameniáci nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení), ako tomu bolo, v súdnej veci, ide o taký dôvod pre zamietnutie žaloby, so zreteľom na ktorý už nebolo potrebné vykonávanie ďalšieho dokazovania. Súdu prvej inštancie potom nemožno vytýkať, že už ďalej procesne nepôsoobil a nevykonával dôkazy, ktoré by boli významné pre rozhodnutie v prípade, že by žalobu podal aktívne legitimovaný subjekt. Súd však ani vo vzťahu k posúdeniu otázky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu nemusí vykonať všetky dôkazy, ktoré navrhne strana sporu. O tom, ktoré dôkazy vykoná, rozhoduje súd. Musí však dbať o to, aby z dokazovania nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodujúcu skutkovú okolnosť významnú pre rozhodnutie. Ak sa súd rozhodne dôkaz nevykonať, musí to zdôvodniť v odôvodnení svojho rozsudku, čo súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku aj urobil.

30. Vychádzajúc zo skutočnosti, že na základe rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k.12C/206/2009-44 zo dňa 08.03.2010 bol nájomcom bytu len žalovaný 2/, s ktorým žalovaný 1/ ako evidovaný vlastník bytu uzavrel dňa 19.08.2016 spornú kúpnu zmluvu v súlade s § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, záveru súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyň (a z toho plynúceho nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení), ktorý viedol k zamietnutiu žaloby, niet z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov čo vytknúť.

31. Pokiaľ ide o žalobkyňami uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g/ CSP, odvolací súd uvádza, že odvolateľky neuviedli, konkrétne aké ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neuplatnili v prvoinštančnom konaní, majú na mysli a nešpecifikovali, či sa tieto prostriedky týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo ich odvolateľky bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Na základe uvedeného sa odvolací súd týmto uplatneným odvolacím dôvodom ďalej nezaoberal.

32. Taktiež argumentácia žalobkyň 1/,2/ ohľadne neexistencie prekážky veci rozhodnutej (§ 230 CSP) vo veci nemá opodstatnenie, pretože napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie z inštitútu prekážky veci rozhodnutej vôbec nevychádza. Pokiaľ žalobkyne namietajú i nesprávne doručovanie napadnutého rozsudku, odvolací súd zistil, že procesný postup súdu prvej inštancie zodpovedal § 110 ods. 1 CSP.

33. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

34. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Úspešným žalovaným nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože im žiadne trovy odvolacieho konania preukázateľne nevznikli.

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).